

Izhaja vsak delavnik popoldne

NOVIČAS

Dredništvo in upravnštvo o ka
pitulariji ali: št. 6 — telefon
gredništvo: št. 50 — telefon
— upravnštvo št. 322 —

CENE PO POŠTI:

za četrt leta K 60.—
za en mesec K 20.—

CENE PO POŠTI:

za celo leto K 240.—
za pol leta K 120.—

V upravi stane mesečno K 18.—

Glasilo krščanskega delovnega ljudstva

Posamezna številka stane K 1.40

O goriškem „komunizmu“.

Gorica, 9. febr. 1922.

Komunisti so med primorskimi, od-
nosno goriškimi Slovenci pri zadnjih vo-
litvah (v občinskih zastopih) nazadovali, da-
si bi površni opazovalec sodil, da so na-
predovali. Temu pa ni tako. Res je sicer,
da so komunisti v nekaterih občinah zma-
gali, toda po večini vsled nerodnosti ali
koruptnosti voditeljev druge stranke.
Tako se je n. pr. v Solkanu napravila tik
pred volitvami stranica sebičnežev, ki so
zmedli glasove narodne stranke in pripo-
mogli komunistom do krmila. Absolutno
vzeto je bilo nekomunističnih glasov več
kot komunističnih. Kakšni so ti „čisti“ ko-
munisti, je najbolje pokazala prva seja, na
kateri je bil sprejet predlog narodne manj-
šine nasproti županovemu predlogu. Ne-
sloga, notranji razkol narodnih voditeljev
tudi v Štandrežu, Mirnu in drugod. Propa-
dli so pa v Vrtojbi, Podgori, Števerjanu,
kjer so bili prej zelo močni. Komunisti so
od zadnjih državnoborskih volitev precej
nazadovali, to pričajo številke. Seveda
moramo vzeti pri nas besedo „komunisti“
z veliko rezervo. „Komunisti“, ki jih opa-
žamo po celi dolini od Gorice do Kobarida
— v par vaseh so celo zmagali — ne vedo
nič o tretji internacionali, niso organizira-
ni. Oni so samo stranka delovnih ljudi, ki
jih je vojna silno udarila in so nezadovolj-
ni z obstoječim socialnim redom. Nazivajo
se komuniste zato, da dajo izraza svojemu
stremljenju po radikalnem izboljšanju raz-
mer v državi, deželi in tudi — občinah.

Še ene vrste komuniste imamo, ki so
se izkuhali v glavah brislih veleposesni-
kov, katerim gre za to, da ohranijo svojo
oblast in svoje stolčke. V nekaterih krajih
v Brdih so se združili koloni in mali kmet-
je proti veleposesnikom in so deloma tu-
di prodali, tako v Medani, Vel. dolu na
Krasu itd. Veleposesniki, ki vedno skri-
vajo svojo vladajočost za narodni plašč,
so razpili te male ljudi za komuniste in
so hoteli na ta način kompromitirati njih
poštene namene, sebe pa narediti za junake.
To sramotno dejanje ni ostalo zakrito
in so že dobili svojo lekcijo. Vsa javnost
stoji na strani kolonov in malih kmetov, v
katerih vrstah je mnogo naših najboljših
mož in delavcev po naših družtvih.

To je tedaj tisti komunizem, ki je no-
tel strašiti s svojim „imenom“ po naši de-
želi, ki pa ni tako strašen, kot razvidimo iz
gorenjih vrst. Še nekaj let in zdravo soci-
alno gibanje bo po naših vaseh popolnoma
iztrebilo ta lažikomunizem, izumljen od
raznih magnatov, ki se boje združenega
delovnega ljudstva.

Huda zima v Rusiji.

Moskva, 10. febr. V Rusiji vlada stra-
šna zima. Iz posameznih pokrajin prihajajo
poročila, da je termometer padel na 62 sto-
pinj pod ničlo.

Bratova tajnost.

Povest iz irske zgodovine. Prevel M. R.
(Dalje.)

Hlapec nekoliko v zadregi, je rekel:
»Nisem rad šel, pa, ker sem hlapec, sem
moral.«
»Te je gotovo oskrbnik poslal, kaj
ne?«

Ryan je potrdil.
»In kakšna je tvoja naloga?«
»Oskrbnik hoče to hišo podreti in zem-
ljo porabiti za njivo ali travnik, ne vem
kaj. Rekel je pač, da jo bo podrl.«
»Kaj?« se je zavzela starka, »iz hiše
nas hoče pregnati? Vreči nas na cesto, se-
daj v tej zimi? Se psu privoščim človek to-
pel hlev in mi naj nimamo niti strehe? Ti
gotovo nisi prav slišal, Ryan, Hugo Pea-
dock ni tako hudoben!«

Hlapec je stal nemirno, ker ga je zeb-
lo.

»Mogoče tega vendar ne stori,« je po-
časi odgovoril.

»O da, stori, stori,« je zaklicala Meggy,
v oči se ji je pa pokazala solza. »Povej
rajši, Ryan, do kdaj se morava izseliti?«

»V treh dneh.«

»V treh dneh?« je ponovila mati Bell

in stekleno gledala na odposlanca nesreče.

Stavka v Domžalah — končana.

Domžale, 11. febr. (Izv.) Včeraj ob 4.
uri popoldan je bil sklenjen sporazum med
stavkuočimi in tvrdko Ladstätter v Dom-
žalah. Stavkalo je disciplinirano 170 de-
lavcev in delavk štiri dni. Delo se je dovo-
lilo samo kurjaču, da se prepreči katastro-
fo, ki je pretila. Stavko in pogajanja je vodil
tov. Gajšek Ivan, tajnik JSZ. Pogajanja so
se vršila tri dni.

Ker je odpuščen predsednik skupine
JSZ Iz. Veider — katerega odpust je izval
stavko — izjavil, da ne sprejme več dela
pri tvrdki Ladstätter, je delavstvo ponovilo
svoje zahteve od decembra 1921, ker je ta-
krat doseglo brez pogajanj samo 15 odstot-
kov. Na svojem shodu je sklenilo delavstvo
stavkati do skrajnosti. Pri pogajanjih je
podjetnik svoje siromaštvo zastopal vrlo
dobro, a zastopniki delavstva se niso dali
prevariti. Končno je podjetnik spoznal, da
se delavstvo ne šali in se udal. Po temelji-
tem razgovoru se je sklenil dogovor, da se
vse mezde na zadnja povišanja za 15 %
povišajo še za 10 %. Vse akordne postavke
se zvišajo za 5 %. Postavke pri malih stro-

jih se zvišajo tako, da bo zaslužek pri istih
vsaj prilično odgovarjal onemu pri velikih
strojih. Za že storjene nadure se izplača
delavcem naknadno 50 % plače. Odpušte-
nemu tov. Veiderju, ki ne reflektira več na
zopetni vzprejem v tovarno, se izplača od-
škodnina.

Tvrdka ne bo preganjala radi mezne-
ga gibanja delavcev in bo za naprej prizna-
la delavske zaupnike. Vsi, ki so se udele-
žili pogajanj in poznali položaj, priznava-
jo JSZ velik uspeh. Uspešno je sodeloval
na strani delavstva tudi tajnik delavske
zbornice g. dr. Likar. Delavstvo v drugih
tovarnah v Domžalah je uporabilo ugodno
priliko in tudi doseglo znaten uspeh.

Te dni je imelo slavninarsko delavstvo
priliko spoznati, kako velike važnosti je
zanje organizacija, brez katere bi še nade-
lje tlačanili.

Skrbite, da se vsak slavninarski dela-
vec organizira v Strokovni zvezi sezonske
in domače obrti, ker nas čakajo v bodoče
še trdi boji.

Mrtve samouprave.

Centralistični socialisti.

Belgrad, 10. febr. Na včerajšnji seji pod-
odbora za upravno razdelitev države je v
generalni debati govoril v imenu Jugoslav-
kluba dr. Hohnjec ki je ostro napadel cen-
tralistično ustavo in njene posledice. Pri iz-
vajanju, da se obeta balkanski sistem za
celo državo, se je ostro sprl s predsedni-
kom odbora Ljubo Jovanovićem. Pri gla-
sovanju so oddali socialisti glasove za vlad-
ni predlog, proti pa Jugosl. klub in zemljo-
radniki.

Belgrad, 10. febr. Na današnji seji pod-
odbora za upravno razdelitev države je go-
voril v imenu Jugosl. kluba posl. dr. Du-
bilić, ki je ugotovil, da ne obstoji prava
podlaga za debato o okrajni in oblastni
samoupravi, ker ni v vladnem načrtu nič
gotovega v področju in o gmočnih sredstvih
samouprav, kar bo trajalo vse dotle, do-

kler se ne predloži obenem zakonski na-
črt njihovih kompetenc in finanč. sredstev
za njihovo vzdrževanje. Namen samouprav
bi moral biti, dati ljudstvu priliko nadzor-
stva samouprave, priliko kulturnega in
gospodarskega samoudejevanja. Tako
pa so samouprave degradirane le na držav-
ne upravne edinice, kjer ljudstvo ne bo
moglo delovati, ne kulturno, ne gospodar-
sko, ne socialno. Govornik je zahteval, da
prepusti država samoupravnim oblastem
pravo do pobiranja gotovih davkov, ker
brez le teh je vsaka samouprava mrtva. —
S tem je bila končana načelna debata o
zak. načrtu oblastnih in okrajnih samo-
uprav. Predlog vlade je bil sprejet z vsemi
proti glasu dr. Dubilića, ki je v imenu ju-
gosl. kluba glasoval proti.

Zoper delovno ljudstvo.

Belgrad, 10. febr. (Izv.) Poslanca Pu-
šenjak in Klekl sta na današnji seji finanč-
nega odbora zahtevala naj se v napovedih
za osebno dohodnino določi eksistenčni mi-
nimum na 10.000 K. Zoper ta predlog so
nastopili fin. minister dr. Kumanudi in li-

beralci, samostojni kmetje pa niti k seji
niso prišli. Tako je ostal eksistenčni mini-
mum 4800 K, kakor doslej. Med slovenski-
mi poslanci je to sporazumno postopanje
liberalcev in samostojnežev vzbudilo veliko
ogorčenje.

Rudarska stavka na Češkem — pred koncem.

Praga, 10. febr. (Izv.) Nocoj se je v
ministrstvu za javna dela podpisala po-
govda o sporazumu med sindikatom čeških
rudarjev in lastniki rudnikov, s čimer je
smatrati rudarsko stavko za končano.

Pri predpogajanjih je vlada zagoto-
vila, da bo odpravila davek na premog,

kateri je bistveno oviral sporazum. Za-
stopniki rudarjev pa so pristali na soraz-
merno znižanje plač z živili. Nedeljsko in
nadurno delo ostane isto kot prej. Cela
češka javnost je s tem koncem zadovoljna.

Praga, 10. febr. — Ministrstvo za so-
cialno politiko je poslalo vsem okrajnim

zastopstvom okrožnico, opozarjajoč na ne-
zakonito špekulacijo podjetnikov, ki izrab-
ljajo rudarsko stavko, odpuščajo delav-
stvo.

Praga, 10. februarja. Potovanje dr.
Beneša v Pariz je bilo radi pogajanj z
rudarji za en dan preloženo.

Vendar e nekaj!

Po današnjem »Jutru« posnemamo, da
je ministrski svet odobril zgradbo poslopja
za inšpektorat državnih železnic v Ljub-
ljani, katero delo je izročeno Slovenski
gradbeni družbi, ki bo baje začela z zida-
njem tekom enega meseca. Iz poročila še
ni razvidno, ali bo nova stavba samo za
uradna poslopja ali tudi za stanovanjske
prostore osebju inšpektorata drž. železnic.
Stroški se bodo krili iz drž. investicijskega
posojila.

Mi smo v svojem listu že neštetokrat
in to še pred nedavnim časom zastopali
stališče, da je država v svrhu odprave sta-
novanjske bede dolžna zidati poslopja za
svoje urade in stanovanjske hiše za svoje
uradništvo. Železniški minister je sam pri-
znal, da trpi država radi 6000 vagonov, v
katerih so nastanjene delavske družine,
letno 40 milijonov dinarjev škode, zato
odklanjamo mi vse »Jutrove« slavospeve
ministrskemu svetu, ki se je odločil za en
majhen korak naprej. Ako trpi država
radi 6000 vagonov, ki jih ni, pa bi lahko
bili, letno 160 milijonov škode, pčtem je
iz te zagate mogoča samo ena rešitev: Da
postavi država za svoje urade in name-
ščence toliko poslopij, da bo 6000 vagonov
prostitih, ker potem ne bo imela luno na
eni strani 160 milijonov škode, na drugi
strani pa bo imela velik kapital, naložen v
novih stavbah, ki se bo rentiral, tretjič pa
bi država na ta način bistveno c. ravila
izrastke socialne bede, v kar je država po-
ključana v prvi vrsti, ker skrb za r. ložne
koristi je cilj in smoter vsake države in
vsake prave politike.

Sklep o zidanju poslopja za inšpekto-
rat drž. železnic ni nič drugega kot izpol-
nitev majhnega kosa dolžnosti, ki jih ima
država do svojih državljanov.

Križa v Italiji.

Rim, 10. febr. Ko je Orlando vrnil
kroni mandat za sestavo nove vlade, je
kralj pozval k sebi predsednika senata,
Tittonija, za njim de Nikolo in končno še
Giulittija. Z vsemi se je kralj razgovorjal
o oseb, ki naj bi sestavila vlado. — Za
temi je kralj poklical k sebi Bonomija in
mu izjavil, da demisijske njegove vlade ne
more sprejeti, da naj Bonomi zahteva od
parlamenta zaupnico. Po avdijenci se je
razgovorjal Bonomi s predsednikom de
Nikolom o sklicanju parlamenta, ob 18.
pa se je zbral na posvetovanje ministrski
svet. — V političnih krogih prevladuje
mnenje, da se bo Bonomi obdržal pač
težko in da bo najbrže razpuščen parla-
ment in razpisane volitve.

lival. Srce ji je pokalo bridkosti in vroče
je prosila božje milosti in pomoči.

»O Dunstan, Dunstan!«

»John, Judith, pridita po mene!« je še-
petala starka onemoglo.

»Sveta Devica, pomagaj mi!«

Noč je tekla počasi, strašno počasi. Ko
se je dani, je Meggy vstala in se oblekla.
Nato je stopila k stari materi, ki je ležala
nepremično, roke je imela sklenjene in
ustnice so ji trepetale.

Dekle jo je poljubilo.

»Ostani v postelji, mamica, jaz ti sku-

ham malo juhe!«

»Nisem lačna!«

»Pa moraš jesti, mama; le ostani v po-

stelji in bodi brez skrbi, ne bo se treba se-

liti.«

Starka je odprla trudne oči.

»Ne? Ali je Hugo Peacock svoje bese-

de preklical?«

»Ne še,« je odgovorila Meggy, »pač pa

upam, da bo.«

»Bog ga blagoslovi.«

Meggy je stopila v drugo sobo. Ko je

bila sama, se je zravnala, pritisnila obe ro-

ki na prsi in žalostna vzdihnila, kakor da

bi ji hotelo prsi razgnati. Nato je stala ne-

kaj hipov kot okamnena in oko ji je nemo

zrlo v brezkončnost.

»Sv. Patricij, pomagaj!« je šepetala.

»Bog, odpusti mi ta greh!«

Hugo Peacock se je bil prejšnji večer
po svoji stari navadi zopet precej nalezl
žgane pijače in je še ležal, ko se mu je na-
znanilo, da želi Meggy z njim govoriti.

»Meggy?«

»Pridem takoj, peljite jo v sobo!«

»Aha,« je mrmral in se oblačil, »konč-
no je le postala ponižna! Mogoče bo pa
prosila, da sme ostati še dalje v koči. No,
bomo kmalu videli!«

Oblekel se je z izredno pazljivostjo, se
še enkrat pogledal v ogledalo in stopil do-
li. Našel je Meggy stari pri vratih.

»Dobro jutro, Meggy!« je rekel zelo
prijazno. »Oprosti, da te pustim tako dolgo
čakati. Hlapec me je pozabil zbuditi. Pa
vsedi se, prosim!« ji je govoril z vso priro-
jeno in priučeno mu galanco ter ji ponudil
stol.

Meggy je obstala. Bilo ji je kot bi jo
kdo tiščal za vrat in ni mogla besede spre-
govoriti.

Oskrbnik je zadovoljno gledal žalost-
no dekle.

»No, Meggy, česa si želiš?«

Meggy je globoko vzdihnila in odgovo-
rila: »Gospod Peacock, včeraj ste nam na-
znanili, da moramo do jutri zapustiti vaše
stanovanje; mislite torej resno?«

(Dalje.)

Težave Velike Britanije.

Telo najmočnejše države sveta — Velike Britanije se zviža v političnih krčih. Ghandijevo gibanje v Indiji narašča kakor strašna lavina in dobiva vsak dan bolj revolucionaren značaj. Angleška oblast si ne ve več pomagati in je sklenila poseči po skrajnih sredstvih, da gibanje zatrosi. Poročila naglašajo, da se pri tem ne bo moglo štediti niti Ghandijeve osebe in ga bo treba prejeti ali slej zapreti. Jasno pa mora biti vsakomur, da se taka ogromna vsenarodna gibanja kakor je indijsko, s silo sploh ne dajo zatreti. V Londonu so opravičeno zaradi Indije v najtežjih skrbih.

Skraino težaven je položaj tudi v Egiptu, tem za Veliko Britanijo prevažnem kosu sveta. Odkar so se prekinila pogajanja s pooblaščenecem egiptovskega naroda Adly pašo in je le-ta odstopil, je dežela brez zakonite vlade. Vsa oblast sloni na maršalu Allenbyju, ki je pravkar došel v London, da tam poda poročilo o nevdržnem položaju in navede predloge, po katerih bi se dalo egiptovsko vprašanje edino mirno rešiti. Allenby zastopa stališče, da naj se Egiptu prizna popolna neodvisnost; angleške čete naj se umaknejo iz velikih mest in nastanijo če treba v sami puščavi,

kjer bodo daleč izpred oči prebivalstva, a vendar za slučaj potrebe pripravljene. Tudi v Egiptu je odpor proti angleškemu jarmu splošen in komaj še odoljiv.

V Južni Afriki dviga nezadovoljno delavstvo revolucionarno zastavo, na katero natiho prisa nedvomna ogromna večina prebivalstva. Ljudje so še previdni, a ako se bo pokazal ugoden trenutek, bo Južna Afrika nedvomno med prvimi, ki si bo izvolila svobodo.

Irsko vprašanje se znova zapleta. Med Ulstrom in svobodno Irsko republiko divja že skoro meščanska vojna. Pogodba 3. decembra 1921 ni prinesla miru z Irsko, ki si ga Anglija tako želi.

Kakor sedaj stvari stoje, bo Anglija na genovski konferenci tista država, ki je v najtežavnejšem položaju. Zelo je verjetno, da bo zaenkrat še vedno kos vsem tem težavam, vendar nihče ne more prezreti dejstva, da je postal angleški jarem za podjarmljene dežele neznošen in da ga nosijo samo še z največjo nevoljo. Gotovo je, da je tudi trogogi velikobritanski imperij, ta nebotična tvorba mamonizma, malik na lončenih nogah.

Revolucionarno gibanje v Južni Afriki.

V Južni Afriki je izbruhnila velika rudarska stavka, ki dobiva revolucionaren značaj. Dne 5. t. m. so imeli rudarji velik shod, na katerem so z viharim navdušenjem sprejeli resolucijo, ki poziva parlament v Pretoriji, naj nemudoma proglasi republiko in ustanovi začasno vlado.

Politični dogodki.

+ Nekaj pojasnili o občinskih volitvah na Goriškem. Kakor znano, so poročila o uspehih občinskih volitev na Goriškem navajala več socialističnih in komunističnih zmag. Te zmage pojasnjuje sedaj »Goriška Straža« tako-le: Razredno zavedni in organizirani komunisti so samo v Solkanu; a zmagali niso s svojo močjo, ampak s pomočjo breznačajnih ljudi. Takoimenovani komunisti v Števerjanu, Standrežu, Mirnu in Deskiah so pa samo v levjo kožo preoblečene ovce, ki se imajo za svojo zmago zahvaliti raznim vaškim magnatom, ki so hoteli biti izvoljeni v imenu svojega magnatstva. Razume se, da poštene ljudske stranke teh ljudi niso hotele podpirati in zato so tod zmagali »komunisti«. Užaljeni propadli magnati so proglasili za socialiste tudi ljudi, ki so zmagali proti njim v Biljani, Vel. dolu, Medani. Toda to so le pošteni trpni koloni, ki so se združili z malimi kmeti in posestniki proti veleposesnikom izkoriščevalcem. Iz tega pojasnila se vidi, da je goriško delovno ljudstvo krepko in značajno stopilo na pot politične in gospodarske osamosvoje izpod magnatskega jarma, ki zato ni nič lažji in nič bolj opravičen, če se skriva pod narodnim imenom. Živelo zavedno goriško delavno ljudstvo!

+ Zborovanje sodnikov. Dne 15. t. m. je sklicana v Belgrad protestna skupščina sodnikov iz cele države, na kateri bodo protestirali 1. radi neizplačila draginskih doklad, 2. radi neresnega postopanja z uradništvom sploh ter 3. radi redukcije uradništva, ki ni drugega kot prazen humbug. Tako dobivajo vladni gospodje brce od vse povsod, a drže se ministrskih stolčkov kot klóp. Toda dolgo več ne bo šlo tako!

+ Politični položaj v Anglii. 8. t. m. se je sešel angleški parlament na zasedanje, ki bo po vsej priliki kratko, a zelo zanimi-

vo. Na dnevnem redu so vprašanja prve vrste: mir z Irsko. Geddesovo poročilo o gospodarskem proračunu, egiptovsko vprašanje, položaj v Indiji skrajno nevaren in da bo treba naučiti tamošnje prebivalstvo spoštovanja pred zakonom. — Sedaj pa prihajajo iz Indije sledeče vesti: 5000 indijskih vstašev je skušalo polastiti se mešne hiše v Parcilly. Angleške čete so nastopile in začele streljati na množico, pri čemer je bilo več mrtvih in ranjenih. — V bližini Madrasa so morale angleške čete potlačiti vstajo. Streljale so na množico kakih 10.000 Indijcev. Ustreljenih je bilo mnogo oseb, še več pa ranjenih. — V Indiji torej teče kri. Puška in sila — to je moderni zakon!

+ Kapitalistična Poljska. Po poročilih iz Varšave je bil sprejet predlog o 10 urnem delavniku v trgovini in obrtu kakor tudi predlog, da morajo biti trgovine odprte 10 ur brez odmora.

+ Boji na Irskem. Po najnovejših poročilih iz Belfasta je meja med katoliško in protestantovsko Irsko polna oboroženih sinfajnovskih in ulstrovskih čet

OVRŽENA OBSODBA.

Zadnji čas je tekla v Ljubljani tiskovna pravda med bivšim odgovornim urednikom »Novega časa« tov. Marinčkom in Zvezo jugoslovanskih železničarjev zaradi dopisa iz Semiča pod naslovom »Sokolska slavnost v Semiču«, katerega je priobčil »Novi čas« dne 13. julija 1921. Na ta dopis je Zveza jugosl. železničarjev poslala »Novemu Casu« baje popravek, ki ga pa list ni priobčil. Zveza je nato poslala »Novemu Casu« vložila tožbo, toda odgovorni urednik Marinček je na razpravi izjavil, da katerega popravka sploh ni prejel. Tožiteljica tudi ni mogla doprinese dokaza, da je popravek dejansko izročila v meročajne roke, marveč je njena priča gđ. Pirc izjavila, da je izročila popravek neki gospodični v prtljaju Jugoslovanske tiskarne. Kljub temu je višjesodni svetnik Petrata v tej stvari izrekel razsodbo, v kateri je obsodil Marinčka na 200 K globe, poravnano vseh pravnih stroškov in priobčenje popravka v »Novem Casu«. Ta prav-

dorek je sodnik utemeljeval s tem, da je toženeec izvedel za poslani popravek na vsak način iz — tožbenih spisov.

Ob sebi se razume, da je odgovorni urednik »Novega časa« proti tej razsodbi vložil vzklic. O tem vzklicu je razpravljala včeraj vzklicni senat ljubljanskega deželnega sodišča. »Novi čas« je zastopal dr. Remec, Zvezo jugosl. železničarjev pa dr. Subić; senatu je predsedoval svetnik dr. Modic. Po obširnem poročilu predsednika dr. Modica je izvajal v imenu vzklicatelja Antona Marinčka njegov zastopnik dr. Remec:

»Zasebna obtožiteljica sploh nima aktivne legitimacije k tožbi v smislu § 19 tisk. zak., kateri paragraf izrecno govori, da se morajo popravki priobčevati na zahtevo katerega urada ali prizadete privatne osebe. Zveza Jugoslovanskih železničarjev pa se ne more smatrati ne za urad ne za oblastvo, še manj pa za privatno osebo, ker je javna strokovna organizacija železničarjev s politično tendenco, kar podaja ničnostni razlog po § 281 t. 9 c k. pr. r.

Gospod Marinček ni bil obsojen radi prvotno pod obtožbo postavljenega dejanja, ne da bi ne bil od zasebne obtožiteljice poslanega popravka objavil, marveč zato, ker je za popravek izvedel med postopanjem in ga kljub temu »Novi čas« ni priobčil. Zasebna obtožiteljica je svojo prvotno tožbo umaknila in razširila obtožbo na naravnost monstrozen dokaz, da obtoženec ni dal priobčiti popravka po 9. septembru 1921, ko se je o zadevi prvič razpravljalo. Kaznjivo dejanje po § 19 tisk. zak. kakor ga je konstruirala zasebna obtožiteljica, je nastalo samo iz zadrege, ker zasebna obtožiteljica po lastni nemarnosti ni mogla dokazati, da bi bil g. Marinček dobil popravek v roko. Kakšen je bil tisti popravek, se ne da dognati. Odprto je vprašanje, če je bil identičen s tistim, katerega navaja obtožba in izpodbijana sodba. Nuño, ni, da bi bil moral g. Marinček posneti vsebino popravka iz sočnih spisov. Nihče ne more odgovornega urednika siliti, da bi si moral delati prepise iz aktov za to, da bi dal rokopis v tiskarno. Zakon zahteva, da mora oni, ki zahteva popravek, poslati časopisu za tisk primeren manuskript in ni urednik nikdar dolžan sam si iskat besedilo popravka iz sodnih aktov ali kakršnihkoli spisov, ako popravek ni dobil v roke. — Zastopnik Zveze Jugoslovanskih železničarjev dr. Subić je v svojih izjavah zahteval, naj se vzklic zavrne in potrdi sodba višjega svetnika Petrata. Po posvetu, ki je trajal 2 minuti, je razglasil predsednik vzklicnega senata svetnik dr. Modic sodbo:

»Vzklicu Antona Marinčka se ugodi. Sodba višjega svetnika Petrata z dne 11. novembra 1921 se v polnem obsegu razveljavi in se Anton Marinček oprosti obtožbe.« V razlogih je predsednik dr. Modic kratko se skliceval na § 21. tisk. zakona, kateri predpisuje, da se mora izročiti odgovornemu uredniku pismeni tekst popravka. Zveza jugoslovanskih železničarjev se je ob enem obsodila, da mora nositi pravne stroške, nastale iz te zadeve pri prvi in pri drugi instanci.

Dnevni dogodki.

— Tržič. V ponedeljek bo v »Domu« predavanje. Obenem se vrši izredni občni zbor društva sv. Jožefa. Na dnevnem redu je: Določilo članarine in drugo. — Obrtna zveza za Tržič in okolico priredi javni shod jutri ob 9. uri v »Domu«. Obrtniki vabljeni na shod.

— Iz Vatikana. Kakor poročajo rimski listi, postane me to kardinala Gasparija v najkrajšem času papežev državni tajnik sedajni papeški nuncij v Parizu, msgr. Ceretti, ki bo v kratkem imenovan kardinalom. Ceretti je znan kot eden prvih cerkveno-političnih diplomatov.

— Situacija železarske in strojne industrije. Situacija imenovane industrije na Češkem nikakor ni ugodna, ker je onemo-

gočena konkurenca z državami z nižjo valutno. Posebno neugoden je položaj v tvornicah, v katerih se izdelujejo vagoni. Naročil za nove vagonc in lokomotive ni od nikjer, ampak samo popravljajo se stari vozovi in polomljene lokomotive.

— Vlóm v Hrastovcu. V hišo trgovca Egon Schwaba v Hrastovcu je bilo koncem minolega meseca vlomljeno in ukradeno raznega blaga za 12.800 K.

— Tatvina v vlaku. Francetu Travežan iz Novega mesta je bilo v vlaku na voznji iz Črnomlja do Kandije ukradenega manu-fakturnega blaga za 28.000 kron.

Ljubljanski dogodki.

Ij Seja ljubljanskega občinskega sveta se vrši v torek ob 5. uri popoldne. Dnevni red je zelo obširen.

Ij Zidanjem poslopja za inšpektorat drž. železnice bo do jeseni t. l. postalo poslopje ljubljanskega liceja popolnoma prost in se bo »Mladika« lahko kretala svobodneje.

Ij Društvo stanovanjskih najemnikov za Slovenijo s sedežem v Ljubljani, opozarja da se vrši prihodnja javna odobrova seja v sredo dne 15. februarja 1922 ob 20. uri v mali dvorani Mestnega doma. Društvena pisarna da e članom dnevno od 18. do 20. ure informacije sv. Petra c. št. 12. pritično, desno.

Ij Krompir za Ljubljano. Mestna aprovizacija prodaja od 11. februarja nadalje krompir v skladišču Samopomoči, Vodnikov trg št. 5.

Ij Potrjena obsodba. Včeraj je vzklicno sodišče potrdilo razsodbo prve instance, glasom katere je bil neki Rudolf Okorn obsojen na 48 ur zapora radi pohujšanja.

Ij Ukradena suknja. Zasebnemu uradniku Vinko Dularju je bila v kavarni Union ukradena 6000 K vredna suknja.

Naša društva.

d Sora. Dramatični odsek Prostovoljnega gasilnega društva v Sori priredi v nedeljo 12. februarja dve burki. Spored: 1. Petje: Planinar, Vso noč sem čakala, Zaostali ptič. 2. »Zdravnikov strežnik.« »V ječi.« Čisti dobiček je namenjen za pravo gasilnega orodja. K obilni udeležbi vlijudno vabi odbor.

d V šentpetrskem prostornem društvu predava v ponedeljek, dne 13. t. m. ob pol osmi uri zvečer g. prof. dr. Rožman o temi: Cerkev in država. Pridite v kar največjem številu. Vstop prost. — Po predavanju odborova seja.

d Izredni občni zbor ljubljanskega orlovskega okrožja se vrši v ponedeljek 13. februarja ob pol osmih zvečer ne v dvorani, temveč v spodnjih prostorih Rokodelskega doma — g. Peterlina. Opozorjamo, da naj se ta dan opusti telovadba v prid okrožja. Odbor. (k)

DANAŠNJA PREDBORZA

Zagreb, 11. febr. (Izv.) V prostem prometu notirajo danes dopoldne: Budimpešta 47.25 (blago 47.50), Berlin 156, Italija 14.95 (blago 15.05), London 13.38 (blago), New York 300, Pariz 25.75 (blago 26.30), Praha 581 (blago 584), Dunaj 4.38 (blago 440).

Zürich, 11. febr. (Izv.) Kurzi na današnji predborzi: Budimpešta 0.80, Berlin 2.55, Italija 24.90, London 22.30, New York 514, Pariz 43.90, Praha 9.65, Dunaj 0.19. Zagreb 1.65, Varšava 0.16, Holandska 191 a. krona 0.08.

Izdaja konzorci »Novega Časa«. Urednik in odgovorni urednik Franc Kromšar. Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Avstrijski premogovni trg. Situacija avstrijskega premogovnega trga se zadnji čas ni izpremenila. Cene avstr. premoga so sicer poskočile v začetku tega meseca, ali sedajso dvignjene črke krone povzročajo, da je avstrijski premog še vedno do-

sti cenejši od češkega. Cene avstr. premoga se gibljejo med 2000 K ter 3500 K za 100 kg. Boljše vrste premoga se plačuje celo po 4400 K za 100 kg in ima kljub svoji visoki ceni še vedno zadosti kupcev. Gornječrški kontingentni premog

slane franko na severnem kolodvoru 3700 K, nekongentni je pa dosti dražji. r Zločinca kina. Štiriletni sin nekoga mesarja v Londonu se je igral s svojim očetom. Sinko je večkrat polajal v kinematograf in posebno neki film, ki je predstavljal umor, je napravil nanj utis. Ne zavedajoč se, kaj dela, je sinko pograbil velik mesarski nož in ga zasadi očetu v prsi. Prebodel mu je pljuča in če je kmalu nato izdihnil.

Popolnoma varno naložite svoje prihranke v VZAJEMNI POSOJILNICI v LJUBLJANI

r. z. z o. z. (poleg nunske cerkve).

Hranilne vloze se brez odbitka rentnega obrestujejo s 4% in invalidnega davka.

Hranilne vloze se lahko vplačujejo potem poštno-čekovnega urada, vlagateljem so položnice brezplačno na raz. ologo. Posojila na zemljiščih, zavarovanja na službene prejeme, proti poročilu itd.

F. BRUMAT Ljubljana
Usahovstvo manufakturo in
I. anine
po konkurenčni cen.
Mestni trg 25 I.

Nova založba

Ljubljana

Kongresni trg št. 19.

Pisarniške, šolske potrebščine, knjige.

Štita »NOVI ČAS«

Tovarna
JOS. REICH

Ljubljana, Poljanski nas. p. 4.
Podružnica: Seaburgova ul. 4.
Podružnica: Maribor Gosposka ul. 38.
Novo mesto Glavni trg.
Korčula št. 34.

OBLAČILNICA ZA SLOVENIJO, r. z. z o. z. v Ljubljani

priporoča ogled svoje zaloge manufakture.

II IZKLJUČNO ČEŠKI IZDELKI II

Ravnokar prispeva blago od mnogih čeških tovarn. Prispeja je tudi izbrana zaloga damskega blaga od beneške tverde STIASNY & SCHLESINGER. — Glavno skladišče v »Kresj« I. nadstropje. Poseben vnos iz Linger, eve ul. št. 1. Detajlna prodajalna v Stritarjevi ulici št. 5. — Podružnica v Somboru.